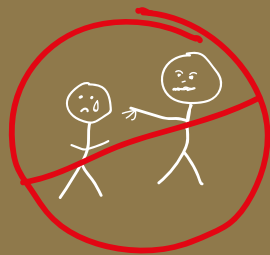

OVTTASBARGOŠIE- HTADUS EASTADIT GIVSSIDEAMI

OVTTASRÁÐIID OVDDIDIT
FÁTMMASTEADDJI OAHPPAN- JA
BAJÁSŠADDANBIRRASA 2016-2020

Buot mánáin ja nuorain lea riekti oahppanberrasii gos ii gávdno givssideapmi.

Mánát ja nuorat galget vásihit oadjebasvuođa ja fáttmmasteaddji birrasa juohke sajis gos vánddardit.

Buot rávisolbmot geat barget mánáiguin leat dehálaš rollamodeallat ja sin ovddasvástádus lea oaidnit, mearridit doaimmaid ja čuovvulit áššiid sávatkehtes dáhpáhusaid oktavuodas.

MÁNÁT JA NUORAT GALGET LOAKTIT, LIEÐÐUT, DUHKORADDAT JA OAHPPAT

Givssideapmi addá duođalaš váikkuhusaid sihke ovttaskasolbmui ja oahppanberrasii. Mánát ja nuorat geat vásihit givssideami sáhttet oažžut váttisvuodaid guhkit áigái, omd. psyhkalaš váttuid nugo balu ja deprešovnnaid. Maiddáii sii geat givssidit leat alimusas statistihkkaloguin, ja dat mitalit midjiide billašuvvon eallimiid ja geavatkehtes vejolašvuodaid birra. Skuvllat ja mánáidgárddit mat áimmahuššet buot mánáid galget fuolahit ahte mánát ja nuorat ovddidit sosiála gelbbolašvuođa ja empatiija. Sii galget bargat dan ovdii ahte mánát eai loavkašuhttojuvvo eaige loavkašuhte earáid.

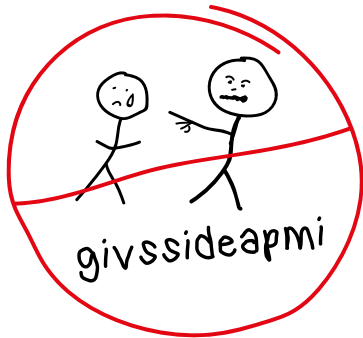
ÁLKIS ČOV DOSAT EAI GÁVDNO

Loaktineavttuid buoridanbarggus ferte oahppanberrasiin bargat ollislaččat, guhkitáiggi ja systemáhtalaččat. Dán barggus leat oadjebas rávisolbmot geain lea gelbbolašvuohta, duostilvuohta ja dáhtu eastadit, almustahttit ja vuosttaldit loavkašuhttimiid ja geat gozihit ahte doaibmabijut doibmet hirkmat dehálaččat.

MII MIEÐIHAT AHT E OLLU MÁNÁT JA NUORAT VÁS IHIT GIVSSIDEAMI JA EARÁ LOAVKAŠUHTTIMIID

Vaikko vel ollu lea dahkkon mánggaid jagiid, de eat leat lihkostuvvan addit buot mánáide oadjebas árgabeaivvi maid sii dárbbášit ja ánsšášit. Dál mii leat soahpan ovttasbargošiehtadusa gos ávžžuhat iežamet organisašuvnnaid veahkkálagaid lágidit mánáide ja nuoraide buorre ja oadjebas oahppan- ja bajásšaddanbirrasa. Šiehtadus geatnegahtta ovttasbargoguimmiid bistevaš ovttasbargui. Ovttasbargu galgá čalmmustahttojuvvot oktasaš doaibmabijuid bokte, ja doaibmabijuid bokte maid doaibmaoasálaččaid organisašuvnnat čađahit. Ovttasbargoguoimmit galget heivehit šiehtadusa iežaset plánaide ja jeavddálaš gulahallama bokte árvoštallat, buoridit ja viidásset ovddidit ovttasbarggu.

OVTTASBARGOGUIMMIIN LEAT ALLA VUORDÁMUŠAT MÁNÁIDGÁRDDIID JA SKUULLAID OAHPPANBIRRASII

Bargu gáibit:

- Dárkilis jođiheddjiid ja bargiid geat váldet ovddasvástádusa lágídit oadjebas oahppanbIRRASA
- Nannet mánáidgárrdiid ja skuvllaid organisašuvdnan
- Johtileappot geavahišgoahtit ođđa, praktihkalaš heivvolaš dutkandieđuid, ođđa reaiduid ja njuolggadusaid

Mii oaidnit ovttasbargošiehtadusa buorrin váikkuhangaskaopmin ollašuhttit dáid vuordámušaid.

OVTTASBARGU ORGANISEREJUOVO NAŠUNÁLA DÁSIS, MUHTO GALGÁ MAID DOAIBMAT BÁIKKÁLAČČAT

Mii geatnegahttit iežamet aktiivvalaččat váikkuhit dasa ahte:

- Searvat oktasaš proseassaide ja doaibmabijuide maid ovttasbargu geatnegahtá
- Báikkálaš dásis ovdánahttit gelbbolašvuođa váikkuhangaskaomiid birra, dainna áigumušain ahte eastadit, almmustahttit ja vuosttaldit givssideami ja loavkašuhhtiid
- Juohkit dieđuid mánáid ja nuoraid vuoigatvuođaid birra ja mánáidgárrdiid, skuvllaid, mánáidgárdeeaiggiid ja skuvlaeaiggiid geatnegasvuođaid birra
- Hukset báikkálaš fierpmádagaid vai mánát ja nuorat besset vásihit oadjebas ja givssitkeahces bajásšaddandili

OVTTASBARGOGUOIMMIT GEATNEGAHTTET IEŽASET GUHKITÁIGGI OVTTASBARGUI

Mis leat stuora vuordámušat dán bargui. Boahtte vihtta jagi mii
geatnegahttit iežamet hástalit guđet guimmiideamet sihke daguid ja
bargodoaimmaid bokte.

Oslo, ođđajagimánu 15.b. 2016

Ráđđehus

Sámediggi

Oahpahuslihttu

Vuođđooahpahusa
váhnenlávdegoddi

Mánáidgárddiid
váhnenlávdegoddi

Fágalihttu

Gielddaid guovddášlihttu

Skuvllaid riikasearvi

Skuvlajođiheaddjilihttu

Ohppiid organisašuvdna

Norgga Lektorsearvi

Priváhta Mánáidgárddiid Riikasearvi

Kristtalaš Friijaskuvllaid Lihttu
friijaskuvllaid bealis